

VINERI • 8 MAI 2015 • ANUL LXV NR. 19

FOAIA românească

100 FOAIA
FONDAT ÎN 1951

SĂPTĂMÂNAL AL ROMÂNILOR DIN UNGARIA

Imagini și impresii de la serbarea de adio de la Liceul „Bălcescu”
Unguri din afară la BAC-ul de maghiară
Românii au TEATRU!

CALENDAR ORTODOX

- 11 mai, luni, Sf. Sfințit Mc. Mochie; Sf. Chiril și Metodie, apostolii slavilor
12 mai, marți, † Sf. Mc. Ioan Valahul; Sf. Epifanie, Arhiep. Ciprului; Sf. Gherman, Patr. Constantinopolului
13 mai, miercuri, Sf. Mc. Gliceriu; Cuv. Serghie Mărt. (Dezlegare la pește)
14 mai, joi, Sf. Mc. Isidor; Sf. Sfințit Mc. Terapont
15 mai, vineri, Cuv. Pahomie cel Mare; Cuv. Ahile, Ep. Larisei
16 mai, sâmbătă, Cuv. Teodor cel Sfințit; Sf. Mc. Isachie, Simeon și Petru
17 mai, duminică, Sf. Ap. Andronic; Sf. Iunia; Cuv. Nectarie și Teofan Duminica a VI-a după Paști (a Orbului din naștere)

Curiozități românești

Cea mai înaltă sculptură din Europa este **Chipul lui Decebal**, sculptat într-o stâncă de la Cazanele Dunării. Basorelieful are 55 m înălțime și o lățime de 25 m. Alte dimensiuni: lungimea ochilor: 4,3 metri; lungimea nasului: 7 metri; lățimea nasului: 4 metri.

Chipul lui Decebal este o sculptură în stâncă pe malul Dunării, localizată între Eșelnița și Dubova, în apropiere de Orșova. Realizarea celei mai mari sculpturi realizate în piatră de pe teritoriul Europei a fost finanțată și promovată de istoricul Iosif Constantin Drăgan. Lucrările s-au desfășurat în perioada 1994–2004 și au transformat zona într-un punct de atracție turistică deosebită pentru cei care aleg să urmeze traseele turistice locale, în special cele cunoscute de la Cazanele Dunării.

Locația este una deosebit de frumoasă, pentru că poate fi admirat fluviul șerpuind printre stâncile împădurite, printre care răsare și cea cu imensa sculptură. Mai mult decât atât, punctul unde a fost sculptată stâncă este și locul cu cea mai mare adâncime a apei și anume 120 m!

12 sculptori alpiniști au lucrat la realizarea sculpturii pe parcursul celor 10 ani, sub conducerea sculptorului italian Mario Galeolti. Procesul de creație a început cu defrișarea copacilor și a continuat prin curățarea rocilor și dinamitarea stâncii. Cei care au lucrat la realizarea colosului de piatră s-au supus numeroaselor pericole din zonă, printre care și viperele, căldura de pe timpul verii și înălțimea periculoasă. Cu toate că s-au numărat și câteva incidente pe parcursul construcției, sculptorii au scăpat ușor, chiar și după o cădere în gol și o mușcătură de viperă!

Cu ciocanul pneumatic, spițul și barosul și cu echipamente cărate la mare înălțime de sculptori dedicați, talentați și curajoși, construcția a fost finalizată în anul 2004. Sub Chipul lui Decebal este săpată în stâncă inscripția, în latină: DECEBAL REX – DRAGAN FECIT (*Regele Decebal – făcută de Drăgan*). Istoricul pasionat de cultura dacă a vrut astfel să susțină contribuția românească la cultura europeană, să valorifice trecutul traco-dac al teritoriului țării, pe care le-a susținut de nenumărate ori în tezele sale de istorie. Pe partea cealaltă a malului Dunării, în Serbia, se află o placă memorială antică, Tabula Traiana, ridicată de împăratul roman pentru a marca drumul său și victoriile nenumărate în Europa.

Jula

„Ziua Europei” cu teatru, dansuri și cântece populare

Consulatul General al României la Jula organizează în ziua de joi, 14 mai, un program cultural-artistic, pentru a marca „Ziua Europei”. Evenimentul va avea loc la Centrul Cultural Românesc, din cadrul Liceului „Nicolae Bălcescu” din Jula. Manifestarea va începe la ora 17.00.

În program vor figura: Alocuțiunea consulului general *Florin Vasiloni*; Program al Ansamblului de dansuri populare al Liceului „N. Bălcescu”; „Moftul român” – piesă de teatru, regizată de *Nora Chiriac Tiu*, interpretează Echipa de teatru amator al Liceului „N. Bălcescu”; Program de

muzică și dansuri populare al Ansamblului folcloric „Bărzava” al Primăriei Municipiului Reșița, județul Caraș-Severin; Program artistic susținut de doamna *Ionela Prodan*, reprezentant special pentru românii de pretutindeni. Sunt așteptați cu mult drag toți cei interesați. Intrarea este liberă.

Premieră de teatru în fața elevilor

Trupa de teatru amator de la Liceul „N. Bălcescu” din Jula a prezentat joia trecută, 30 aprilie, în premieră, noua piesă pe care o învață de câteva luni. Publicul care a putut vedea pentru prima dată spectacolul a fost alcătuit din elevii și profesorii școlii. Piesa „Moftul român” de I.L. Caragiale a fost adaptată și regizată de către *Nora Chiriac Tiu*, din Oradea, iar munca organizatorică a trupei de teatru este condusă de profesoara *Vera Cser*.

Textul comic, scris în cunoscutul stil ironic al lui Caragiale, conduc spectatorul în atmosfera unor vremuri despre care credem că au trecut, dar ne dăm seama că problemele sunt aceleași

și azi. Maimuțările politicienilor, schimbările de roluri, promisiunile deșarte și caricaturile vii ne demonstrează din nou că românii știu să facă haz de necaz.

Spectacolul „Moftul român” va putea fi văzut din

nou, tot pe scena Centrului Cultural Românesc din Jula, în ziua de 14 mai, joi, cu începere de la ora 17.00, în cadrul unui program dedicat Zilei Europei, organizat de Consulatul General al României la Jula. **E.Ș.**

Poza săptămânii

Magyarországi Románok Országos Önkormányzata
Autogovernarea pe Țară a Românilor din Ungaria

Feltöltés alatt!

Are you an Administrator of this website?

Admin Login!

Pagina de internet (trilingvă???) a AȚRU este în construcție. De câteva săptămâni bune... Abia așteptăm s-o citim. Răbdarea este atuul nostru...

Părerile autorilor nu coincid întotdeauna cu opinia Redacției. Responsabilitatea juridică pentru conținutul articolelor publicate în Foaia românească aparține autorilor. Foaia românească nu garantează publicarea textelor nesolicitate de redacție.

Pe copertă: Serbarea de bun rămas a absolvenților Liceului „N. Bălcescu” din Jula (foto: Eva Șimon)

Imagini și impresii de la serbarea de adio a Liceului „N. Bălcescu” din Jula

Fiecare serbare de adio este, într-un fel, aceeași: tineri îmbrăcați frumos, lacrimi de bucurie sau tristețe, părinți și bunici mândri sau emoționați, și multe-multe flori. Și totuși, fiecare serbare de bun rămas are și ceva aparte: niciodată nici un elev nu termină liceul de două ori, fiecare serbare are momente unice, care numai o singură dată se pot întâmpla. Așa a fost și serbarea din vinerea trecută, 1 mai, a absolvenților Liceului „N. Bălcescu” din Jula, care pentru cei 42 de elevi ai claselor a 12-a a fost un moment unic în viață. În mod diferit de relatările de până acum, de această dată vă prezentăm o fotocronică a acestei frumoase festivități.

„Gaudeamus igitur...” În timp ce a sunat pentru ultima dată clopoțelul școlii, elevii claselor a 12-a, conduși de dirigintele Mariana Oros Martin și Florica Santău, au părăsit sălile de clasă și s-au îndreptat către bustul celui a cărui nume îl poartă școala lor.

Ca ultim gest, înainte de serbarea de adio, absolvenții au depus o coroană de flori la bustul lui Nicolae Bălcescu.

Continuare
în pag. a 12-a

Directoarea Maria Gurzău Czeglédi a vorbit despre însemnătatea unei astfel de festivități în viața absolvenților și a familiilor lor, dar a accentuat și importanța continuării studiilor. Le-a dorit tinerilor ca fiecare să își găsească drumul cel bun către fericire în viață.

EDITORIAL

Unguri din afară la BAC-ul de maghiară

Zilele acestea, în jurul școlilor medii din Ungaria toată lumea umblă în vârful degetelor, vorbind doar în șoaptă: a început BAC-ul. După lacrimile de bucurie de la serbările de adio ținute la sfârșitul săptămânii trecute, acum curg lacrimi de emoții și de frica de examenele de bacalaureat. Maturanzii din toată țara au dat, luni, examenul în scris la limba și literatura maghiară. „Cei care întocmesc aceste teste, sunt total ruși de realitate, nu trăiesc pe această planetă” – a fost una dintre principalele critici ale comentatorilor pe internet. Cu toate că examenele în limbile materne ale naționalităților vor fi doar luna viitoare, inclusiv bacalaureatul la limba și literatura română, cercetând subiectele de la examenul de maghiară am încercat să înțelegem nemulțumirea absolvenților, dar totodată am dat și de unele lucruri cel puțin... interesante.

Din lista autorilor ale căror scrieri absolvenții trebuiau să le analizeze, filosoful Seneca a fost un fel de ou de cuc, pentru că numai el nu a fost ungar născut în afara Ungariei. Sau cine știe, poate nu am căutat destul... Prima probă obligatorie pentru toți absolvenții a fost înțelegerea și interpretarea textului introductiv al volumului „Istoria literaturii maghiare moderne”, scris de un așa-numit *Grendel Lajos*, scriitor maghiar din Slovacia, profesor la Universitatea Comenius din Bratislava. Îmi permit să scriu „așa-numit”, deoarece ca profesoară de maghiară cu diplomă obținută în 1992 eu nu am auzit până acum de acest „mare” istoric literar maghiar. Mă îndoiesc că elevii de azi ar ști mai multe. Dar nici nu pentru asta a fost introdus între subiecte. Textul care trebuia analizat se încheie cu o informație pe care fiecare elev maghiar trebuie să o bage bine la cap: „E dolgozat írója száma evidencia, hogy minden magyar nyelven írott szépirodalmi szöveg az egyetemes és oszthatatlan magyar irodalom része.” Adică, pe românește: „Pentru autorul acestei lucrări este evident că toate textele beletristice scrise în limba maghiară fac parte din literatura maghiară universală și indivizibilă.” Iată, cum știu ungurii să-și educe tineretul și să-și apere interesele naționale, inclusiv la un simplu examen de bac. Pentru că nimeni nu se naște cu sentimente naționale, ele se învață în cursul vieții. Unii învață să le întărească, alții învață să le uite.

La următoarea probă (scrierea unui eseu), elevii au putut alege din trei subiecte: o compunere de argumentare bazată pe un citat de Seneca despre valoarea timpului, sau analiza unei nuvele de Bodor Ádám, sau comparația poeziilor lui Tóth Árpád și Jékely Zoltán. Ne-a captat imediat atenția un lucru ciudat: că toți acești trei autori maghiari sunt născuți în afara Ungariei, mai precis în România de azi. Bodor e născut la Cluj, Tóth la Arad, iar Jékely la Aiud. Primul trăiește încă și azi, la Budapesta, iar ultimii doi au murit în Budapesta. Bodor este fondatorul Academiei Literare Digitale Ungare, o bibliotecă virtuală gratuită. Tóth este fiul unui sculptor născut la Șimand, care fiind un mare admirator al lui Kossuth, a umplut orașele mari ale Transilvaniei și Ungariei cu statuile revoluționarului maghiar. Jékely Zoltán nu a fost doar un scriitor maghiar, dar și un traducător renumit: el este cel mai apreciat traducător al operei lui Mihai Eminescu în limba maghiară.

Nu am făcut această analiză din punct de vedere „național” al bacalaureatului la maghiară din Ungaria anulului 2015 ca să căutăm chichițe sau, Doamne ferește!, ca să demonstrăm că învățământul din Ungaria s-a baza pe un sentiment național puternic, ci să le sugerăm co-naționalilor noștri, românii din România, să-și întoarcă și ei mai mult atenția către valorile literare românești din afara granițelor. Să le sprijine, să le susțină și să le valorifice. Și să-i învețe și pe copiii români din țară să înțeleagă importanța românilor din afara României.

Eva Șimon

„Un zâmbet pe fața ta”, la Biserica Baptistă din Micherechi

În duminica din 3 mai, Biserica Baptistă din Micherechi a fost gazda unui spectacol de muzică și poezie intitulat „Un zâmbet pe fața ta”. Cu zece ani în urmă, Dumnezeu a împlinit dorința inimii actorului Cristian Necula de a ajunge la Tichilești, la acei oameni care-și duc traiul izolați de lume. Motivul izolării lor este că sunt atinși de o boală nimicitoare al cărei nume poate aduce fiori numai pronunțându-o: lepra.

De atunci, în fiecare an, Cristian Necula le întinde o mână de ajutor acelor ființe mai puțin privilegiate. În urmă cu câteva săptămâni a fost în vizită la Tichilești. Cristian Necula le-a povestit acum micherechenilor lucruri cutremurătoare, printre care despre faptul că leprozeria se află în cea mai mare pădure de tei din Europa, însă bolnavii nu se pot bucura de mirosul ei.

Biserica Baptistă din Micherechi a fost prima stație dintr-un turneu de o lună de zile al lui Cristian Necula, care se va încheia pe 31 mai la Linz, Viena și Gratz. Acesta a transmis, în cadrul serviciului divin din duminica trecută, cele mai dragi gânduri întregii frățietăți din partea familiei sale și salutului bisericii, unde slujește în Canada. A mulțumit bordului Bisericii Baptiste din Micherechi și doamnei Mihaela Bucin pentru invitație.

– Care a fost scopul spectacolului artistic pe care l-am văzut azi?

– Ați spus că a fost un spectacol artistic. Aici păreri sunt împărțite, la unii

le place să vadă un spectacol de genul acesta, iar la alții mai puțin. Eu știu un lucru: dacă atâția ani am făcut ceva profesionist, ca profesionist fiind, de ce pentru Dumnezeu să-i dăm numai rămășițe? Deci, eu am rămas la ideea mea, că lui Dumnezeu trebuie să-i dăm mai mult decât dăm lumii. La concertul de muzică și poezie am vrut ca lumea să nu simtă o povară a timpului, să nu fie presați de timp. Ideea mea a fost de a construi acest gen de concert, pe care l-am numit „Un zâmbet pe fața ta”. Am ales acest titlu în primul rând pentru că cei de la leproserie aveau nevoie de un zâmbet.

– Astăzi sunteți la Micherechi, după care veți porni mai departe în turneu. Când vă întoarceți în Canada?

– Astăzi este prima zi dintr-un turneu de o lună de zile. Turneul se va încheia pe 31 mai, atunci voi fi la Linz, Viena și Gratz, iar până atunci voi fi duminică la Paris, iar în cealaltă duminică în Belgia, apoi Olanda, după care la Londra și Verona. Mă rog Domnului să-mi dea

putere, să mă țină sănătos, pentru că am avut un turneu destul de greu. După 17 martie am stat 2 zile la București, după aceea am plecat la Suceava, unde am fost invitat de „Vocea Evangheliei”, unde am avut un program atât de interesant, încât în 7 zile am vizitat 18 biserici. Acuma este un nou turneu, în care stresul drumului mă deranjează cel mai tare. Dar mă încred în Domnul, că El îmi va da izbândă. Mă încred în rugăciunile soției mele, fetei mele, ginerelui meu și în rugăciunile tuturor bisericilor de unde vin.

– De unde a venit ideea ca să vizitați leprozeria din Tichilești?

– Ideea s-a născut de când eram copil mic. Bunicii mei erau creștini după Evanghelie și scriau scrisori la Tichilești, trimiteau ajutoare. Trimiteau, dar de primit nu primeau absolut nimic pe vremea comunistilor. Boala continuă în oameni, pentru că ei fac tratamente în continuare, dar nu mai este contagioasă, deci nu se mai ia. Am avut o întrevedere cu doctorul

de acolo și mi-a spus că 98% nu se mai ia această boală. Sunt niște oameni deosebiți și m-am legat de ei foarte mult. De când corespondau bunicii mei cu ei mi s-a înfiripat treaba aceasta, a fost o zvâcnire, m-am gândit să fac o slujire de o oră-două și să mă duc la Tichilești.

– Câți bolnavi trăiesc acolo și cum ați fost primiți de către ei?

– Acolo trăiesc 37 de bolnavi. În urmă cu trei săptămâni am fost la ei. De fiecare dată le fac concert. Toți mă cunosc foarte bine, pentru că îi vizitez de zece ani. M-am bucurat pentru că am stat cu ei acolo, le-am dus daruri multe.

– Ca actor de profesie, a fost greu să coborâți de pe scena teatrală?

– Este o întrebare destul de dificilă. Vă mărturisesc că nu aș fi putut niciodată fără Dumnezeu. După ce m-am întors la Domnul, m-am botezat împreună cu soția mea. Eu credeam meseria asta ca meseria mea, era singurul lucru care-l învățasem. M-am lăsat de teatru și m-am luat de muzică. S-a

întâmplat nenorocirea cu băiatul nostru, și am decis atunci că nu voi mai urca pe scenă. Dar deloc nu a fost ușor. Spuneam în concert ca cineva să coboare de pe scenă nu este ușor. Dar m-am rugat lui Dumnezeu și am zis așa: Doamne, numai tu poți să faci lucrul acesta pentru că singur nu pot. Dumnezeu a fost bun, încetul cu încetul mi-a dat idei, mi-a dat concertul și mi-a arătat calea pe unde să stau. Elena Caragiu, o veche colegă de a mea, care stă în Statele Unite ale Americii, iar eu în Canada, ne întâlnim de foarte multe ori, facem spectacole creștine împreună. Dumnezeu mi-a dat putere, mi-a dat călăuzirea lui și multă-mulță înțelepciune.

Participarea din duminica trecută a lui Cristian Necula la serviciul divin de la biserica baptistă din Micherechi a fost o nouă mărturie că bapțiștii din acest sat românesc din Ungaria au legături vii cu frații lor de neam și credință din toată lumea, iar că atunci când pot ajuta micherechenii știu s-o facă. A.C.

Scriitorii români și-au prezentat noile creații la Festivalul Cărții din Budapesta

În perioada 23–26 aprilie, la Budapesta a avut loc cea de a 22-a ediție a Festivalului Internațional al Cărții. Evenimentul se organizează în fiecare an începând din data de 23 aprilie, zi declarată de UNESCO ca Ziua mondială a cărții și a dreptului de autor. În acest an, țara invitată de onoare a fost Turcia, iar scriitorul american Jonathan Franzen a primit tradiționalul premiu al orașului Budapesta.

România a participat și în acest an cu un stand național realizat de Ministerul Culturii, precum și cu un bogat program la care au participat scriitori români consacrați: *Matei Vișniec*, *Ioana Pârvulescu*, *Dan Lungu*, *Lucian Dan Teodorovici*, *Daniel Bănulescu*, *Mariana Gorczyca*, precum și tânărul poet *Andrei Doșa*. În calitate de moderator a fost invitat criticul literar *Dan Cristea*.

Pe parcursul celor 3 zile au fost prezentate traduceri recent apărute în limba maghiară: *Cine a câștigat războiul religiilor* de Daniel Bănulescu în traducerea lui Balázs Boróka (*Ki nyerte meg a vallások világháborúját*), apărut la Editura AB ART;

Viața începe vineri de Ioana Pârvulescu, în traducerea Gabrielei Koszta (*Az élet péteken kezdődik*), la Editura Typotex; *Parcurs* de Mariana Gorczyca în traducerea Gabrielei Koszta (*Az utolsó út*), apărut la Editura Noran Libro; *Matei Brunul* de Lucian Dan Teodorovici (*A bábmester börtönévei*), la Editura Libri.

Pe parcursul festivalului, la standul României au avut loc și prezentări de autor: *Matei Vișniec* și *Dan Lungu*. La întâlnirea cu *Matei Vișniec* au fost prezentate ultimele

foto: www.icr.ro

sale lucrări: *Negustorul de începuturi de romane*, *Omul din care a fost extras răul* și piesa de teatru *Țara lui Gufi*.

În avanpremieră a fost prezentat și un fragment din ultimul roman semnat de *Dan Lungu*, *Fetița care se juca de-a Dumnezeu*, care se află în curs de traducere în limba maghiară, prin străduința Gabrielei Koszta. În prima zi a festivalului, ICR

Budapesta a organizat la sediul său o seară literară sub genericul *Literatură și management. Despre FILIT – Iași și Turnirul scriitorilor – de la Sighișoara*, la care au participat scriitorii: *Matei Vișniec*, *Ioana Pârvulescu*, *Dan Lungu*, *Lucian Dan Teodorovici*, *Daniel Bănulescu*, *Mariana Gorczyca*, criticul literar *Dan Cristea* și poetul *Andrei Doșa*.

(Continuare în pag. a 9-a)

Hramul bisericii ortodoxe din Otlaca

Cu ocazia sărbătorii hramului bisericii ortodoxe române din Otlaca-Pustă, „Înălțarea Domnului”, Sfânta Liturghie Arhierescă va

fi oficiată de PS *Siluan*, Episcopul românilor din Ungaria și un sobor de preoți. Sărbătoarea va avea loc duminică, 17 mai, cu începere de

la ora 10.00. Programul liturgic va fi urmat de o agapă și de vizitarea Centrului pentru familii și tineret de la Otlaca.

Excursia la Budapesta a școlarilor din Bedeu

Pe 16 aprilie, elevii și profesorii școlii generale din Bedeu au efectuat o excursie de o zi în capitala Ungariei. Printre programele oferite de către conducerea școlii, elevii au admirat un spectacol la Circul Național, au vizitat Piața Eroilor, Cetatea „Vajdahunyad” și alte obiective turistice.

După spectacolul de la circ, excursioniștii au servit împreună un hamburger. Cheltuielile de transport au fost finanțate de către Autogovernarea Românească din Bedeu.

A.C.

Pe scurt...

BUDAPESTA

La Oficiul Ombudsmanului din Budapesta a fost organizată miercuri, 6 mai, conferința cu titlul „Relația istorică a bisericilor și a naționalităților din Ungaria, relațiile actuale și viitorul lor comun”. La manifestarea organizată de ombudsmanul adjunct pentru drepturile naționalităților din Ungaria, *dr. Szalayné dr. Sándor Erzsébet*, alături de reprezentanții bisericilor catolice, reformate, evanghelice, baptiste și penticostale a participat și PS *Siluan*, Episcopul Episcopiei Ortodoxe Române din Ungaria.

BUDAPESTA

Vineri, 8 mai, de la ora 19.00, la Institutului Cultural Român Budapesta va avea loc concertul „Jazz For Two”, un eveniment în premieră care îi va reuni pe aceeași scenă, într-un dialog muzical, pe doi importanți reprezentanți ai jazz-ului din România și din Ungaria: *Emil Bizgă*, trompetist de jazz recunoscut pe plan internațional și chitaristul *István Gyárfás* din Ungaria. Sâmbătă, 9 mai, de la ora 18.30, la Atlétikai Centrum va avea loc un alt concert de jazz dedicat „Zilei Europei” sub genericul „EU Jazz Express”. *Emil Bizgă* va cânta împreună cu muzicieni de jazz din Polonia, Finlanda, Ucraina, Israel, Turcia și Ungaria.

BICHIȘCIABA

Ediția 2015 a Supermaratonului Bichișciaba–Arad–Bichișciaba are loc în zilele de 16 și 17 mai. Organizatorii competiției sunt: Primăria Arad, Centrul Municipal de Cultură Arad, Buda Cash Békéscsabay Atlétikai Club. Doritorii se pot înscrie la trei probe: supermaraton, crosul de ciclism și patine cu roțile, data limită fiind 3 mai. Atât traseul din prima zi, cât și cel din a doua zi va însuma câte 100 de kilometri. Premiile se ridică la 8.000 de euro. „Ne interesează să întărim legătura cu Bichișciaba. Vrem să profităm de experiența prietenilor noștri în competiția Capitală Culturală Europeană. Acest Supermaraton înseamnă mai mult decât o competiție sportivă. E și o apropiere între cele două orașe pe mai multe domenii”, a spus recent *Gheorghe Falcă*, primarul Aradului.

Să ne pregătim împreună pentru bacalaureatul superior!

Apariție: Poezia „Sara pe deal” a fost scrisă de Mihai Eminescu la Viena, în 1871–1872, mai întâi ca o variantă a poeziei „Ondina” și a fost publicată în revista „Convorbiri literare” abia la 1 iulie 1885, de aceea ea se încadrează în prima etapă a poeziei erotice, perioadă dominată de optimism, în care imaginea iubirii este luminoasă.

Specia: Idilă (cu note de pastel)

Idila este o specie a liricii peisagiste și erotice, care prezintă în chip idealizat iubirea, într-un cadru rustic, fiind ilustrate prin imagini artistice și figuri de stil tablouri din natură și puternice trăiri interioare, cu predilecție sentimentul de dragoste.

Titlul este specific pastelului și precizează timpul „sară” și locul „pe deal”, care constituie cadrul natural în care urmează să se manifeste iubirea.

Tema poeziei o constituie aspirația poetului pentru o dragoste ideală, o poveste de iubire imaginată într-un cadru natural rustic.

Ideea poetică ilustrează intensitatea iubirii, dorința celor doi îndrăgostiți de a fi fericiți prin trăirea deplină a sentimentului, fapt ce înalță dragostea la valori cosmice, universale, prin puternice și profunde accente filozofice.

Structură și semnificații

Poezia este o idilă cu puternice note de pastel și este alcătuită din șase strofe grupate în două secvențe poetice, distribuite astfel: – prima secvență cuprinde primele patru strofe, dominate de pastel, în care notele rustice terestre se împletesc cu elemente ale cosmosului, ilustrând lirismul obiectiv;

– secvența a doua (ultimele două strofe) este dominată de lirism subiectiv și intensifică accentele de idilă, finalul fiind impresionant prin valoarea absolută pe care poetul o dă iubirii, în numele căreia eul liric este gata să ofere sacrificiul suprem: „...- Astfel de noapte bogată/ Cine pe ea n-ar da viața lui toată?”

Prima secvență poetică

Mihai Eminescu: Sara pe deal

Incipitul îl constituie versul de pastel, indicând locul și timpul existenței naturii personificate: „Sara pe deal buciul sună cu jale”.

Strofa întâi a poeziei ilustrează tabloul înserării într-un peisaj natural, în care imaginile vizuale se împletesc cu cele auditive, cu figuri de stil specifice descrierii, ceea ce motivează specia literară numită pastei.

Dorul, melancolia îndrăgostiților care așteaptă lăsarea nopții pentru a se putea întâlni se reflectă atât în trăsăturile naturii terestre cât și a celei cosmice. Personificarea buciului care „sună cu jale” și a apelor care „plâng” semnifică transferul sentimentelor tinerilor, care aspiră la o iubire desăvârșită, asupra naturii.

Imaginile vizuale și motorii „Turmele-l urc, stele le scapără-n cale” și cele auditive, exemplificate mai sus, compun cadrul natural în care urmează să se manifeste sentimentul erotic.

Ultimul vers al acestei prime strofe este și primul vers al idilei: „Sub un salcâm, dragă, m-aștepți tu pe mine”.

Strofa a doua îmbină alternativ elementele de pastel, descriptive, predominant cosmice, cu cele de idilă, care exprimă sentimente la fel de înalte, ce conferă o deschidere spre Univers. Elementul simbolic ale Cosmosului „luna pe cer” și „stelele [...] pe bolta senină”, care constituie motive romantice, sunt

în relație semnificativă cu ochii iubitei „Ochii tăi mari caută-n frunza cea rară”, ultimul vers al acestei strofe accentuând nerăbdarea și dorința arzătoare a trăirii sentimentului de iubire: „Pieptul de dor, fruntea de gânduri ți-e plină”.

Strofele a treia și a patra redau imaginea rustică a satului, în stil panoramic, de la nori, raze, la streșini, case, fântâni, stâne, fluier, omul obosit, adică de la general la detaliu: „Nourii curg, raze-a lor șiruri despică,/ Streșine vechi casele-n lună ridică,/ Scârțâie-n vânt cumpăna de la fântână,/ Valea-i în fum, fluier murmură-n stână”. Descrierea satului se compune din imagini vizuale și imagini auditive, de la oamenii osteniți care vin de la câmp, la toaca și clopotul care, prin personificare, „împle cu glasul lui sara”.

Ultimul vers, „Sufletul meu arde-n iubire ca para”, accentuează, printr-o expresie populară tipică idilei, nerăbdarea, intensitatea sentimentului de iubire, prezentat într-o gradăție ascendentă.

Îmbinarea armonioasă a planului uman-terestru cu planul universal-cosmic este sugestiv relevată de prezența elementelor specifice fiecăruia dintre ele: „streșine”, „case”, „fântână”, „stâna” și respectiv „luna”, „nourii”. Trebuie remarcate în mod deosebit în aceste strofe de pastel imaginile auditive și cele vizuale, care compun tabloul pictural al satului în amurg.

A doua secvență poe-

tică (ultimele două strofe) revelează ritualul iubirii specific eroticii eminesciene, exprimând emoția și nerăbdarea eului liric ca stări ale fiorului iubirii, redate de interjecția sugestivă: „Ah!” care se repetă la începutul primelor două versuri.

Dorința îndrăgostiților de a trăi în profunzime sentimentul de dragoste este însoțită de declarația patetică: „Ore întregi spun-ți-voi cât îmi ești dragă”.

Ritualul este revelat și de verbele la viitor, sugerând gesturi tandre, mângăitoare de dragoste, dacă ele s-ar înfăptui: „Ne-om răzima capetele unul de altul/ Și surâzând vom adormi sub înaltul/ Vechiul salcâm [...]”

E prezentă aici ideea proiecției întâlnirii de iubire în viitor, imaginată, înaintea ca experiența erotică să fie trăită precum și ipostaza naturii ocrotitoare, care izolează și protejează cuplul erotic de restul lumii: „sub salcâm”, idee ilustrată și în prima strofă. Poezia are note optimiste în final, prin verbul „surâzând”, care sugerează bucuria eventualei împliniri a iubirii ideale.

Ideea sacrificiului suprem în numele iubirii ideale, a perfecțiunii în dragoste este sugerată și în finalul acestei poezii: „...- Astfel de noapte bogată/ Cine pe ea n-ar da viața lui toată?”, sacrificiu de care este capabil numai omul superior, singurul care poate aspira spre idealul de iubire.

Limbajul artistic. Armonia dintre planul uman și

planul naturii este realizată de Eminescu prin personificări („buciumul sună cu jale”, „apele plâng”), natura umanizată aflându-se în deplin acord spiritual cu trăirile poetului.

Comparațiile – „sufletul meu arde-n iubire ca para”, metaforele – „stelele nasc umezi”, epitetele – „luna [...] sfântă și clară”, „înaltul, vechiul salcâm” – dau sentimentului de iubire sensibilitate, emoție, frumusețe interioară, intensificând trăirile.

Sugestive sunt, de asemenea, imaginile vizuale și imaginile auditive specifice pastelului, a căror îmbinare perfectă compune un emoționant și semnificativ tablou natural, în care sentimentul de iubire se integrează în mod desăvârșit:

– **imagini vizuale:** „Turmele-i urc, stele le scapără-n cale”, „Luna pe cer trece-așa sfântă și clară”, „Și osteniți oameni cu coasa-n spinare/ Vin de la câmp...” etc.

– **imagini auditive:** „buciumul sună cu jale”, „Scârțâie-n vânt cumpăna de la fântână”, „toaca răsună mai tare”, „Clopotul vechi împle cu glasul lui sara” etc.

Registrul stilistic este predominant romantic, în care motivele poetice – luna, stelele, cerul, noaptea – ca simboluri cosmice se îmbină armonios cu motivele poetice ale naturii terestre – salcâmul, satul în amurg, dealul.

Prozodia este deosebită prin măsura versului de 12 silabe, ritmul fiind, în mod cu totul surprinzător, format dintr-un coriamb, urmat de cezură (pauză de respirație) apoi doi dactili și un troheu, iar rima este pereche și feminină (ultima silabă neaccentuată) dă o mare gingășie, delicatețe și muzicalitate versurilor.

Poezia eminesciană este dominată, ca la majoritatea romanticilor, de tema iubirii și a naturii, înnobilate la Eminescu cu înălțarea cosmică, spațiu privilegiat în care se regăsesc natura și iubirea, îngemănate prin sensibilitate, emoție, vibrație interioară.

Lector
Maria Marieta Gavra

Conștientizarea valorilor culturii românilor din Ungaria

O nouă etapă a Olimpiadei la limba română

Joi, 23 aprilie, la sediul ATRU din Jula, s-a desfășurat proba orală a olimpiadei la română pentru elevii școlilor generale, clasele 7-8. La disciplina Limba și Literatura Română, categoria II, au participat 8 elevi, pentru categoria I, inițiată pentru elevii școlilor unde limba română se predă ca obiect de studiu, nu s-a prezentat nicio școală. La Cultură și civilizație românească au intrat în faza finală 10 copii, iar la limba și literatura română, 8 elevi.

Olimpiada Națională la Limba și Literatura Română și la Cultură și Civilizație Românească este publicată de Ministerul Resurselor Umane de la Budapesta și organizată de către *Ana-maria Brad Sarca*, referenta învățământului românesc la Oficiul pentru Cercetarea și Dezvoltarea Învățământului. Scopul acestei olimpiade este de a încuraja și a conștientiza atât pe copii cât și pe profesori asupra cunoașterii valorilor culturii românilor din Ungaria. Comisia de jurizare a fost constituită din specialiști, precum *Maria Gurzău Cze-glédi*, directoarea Școlii

În timp ce juriul a decis clasamentul, participanții au vizitat Muzeul ortodox al Episcopiei Ortodoxe Române din Ungaria, inaugurat în toamna anului trecut.

Rezultatele olimpiadei au fost anunțate de profesoara *Stella Nicula Machhour*, care a ținut să-i felicite pe toți participanții la concurs. Profesoara liceului românesc a apreciat răspunsurile frumoase în-deosebi în domeniul limbii și literaturii române, felicitându-i și pe profesorii care i-au pregătit și mulțumindu-le pentru toată străduința pe care au depus-o ca ei să îndeplinească rolurile

învăț foarte mult, am învățat în fiecare după-amiază la ambele subiecte, am citit și le-am recitat de mii de ori, ca să fiu pregătită pentru acest concurs. A meritat să învăț, pentru că atunci când câștigi ai un sentiment foarte plăcut. La Limba și Literatura Română am vorbit despre *Lucian Magdu* și despre sporturi, iar la disciplina Cultură și Civilizație despre portul popular.

Eleva din Bătania ne-a mai mărturisit că dorește să-și continue studiile la Liceul „N. Bălcescu” din Jula, din mai multe motive: ar dori să învețe limba română mai departe și să facă apoi facultatea în străinătate. Printre visele ei se numără studiul la vreo facultate din Franța, Spania sau România, iar o altă dorință ascunsă a ei este să învețe la o facultate în America.

A.C.

REZULTATE

Limba și Literatura română:

Locul I: Sorana Hajnal Putin (Bătania)
Locul II: Andreea Olteanu (Chitighaz)
Locul III: Lavinia Bogdan (Micherechi)

Cultură și civilizație:

Locul I: Sorana Hajnal Putin (Bătania)
Locul II: Martin Orban (Jula)
Locul III: Daniel Gherasim (Micherechi)

generale și a Liceului „N. Bălcescu” din Jula, *Emilia Martin*, muzeolog și *Stella Nicula Machhour*, profesoară de limba română.

La proba orală a olimpiadei, organizată pentru elevii claselor 7-8, au participat elevi de la școlile din Micherechi, Bătania, Chitighaz și Jula. La disciplina Limba și Literatura Română, categoria II au participat 8 elevi, la cultură și civilizație românească au intrat în faza finală 10 copii, iar la limba și literatura română, 8 elevi.

importante pentru școlile românești din Ungaria, ca să poată participa la aceste concursuri. Pentru elevii *Daniel Gherasim* și *Lidia Miron*, Autoguvernarea Românească a Județului Bichiș a înmănat câte un pendrive. Eleva în clasa a opta a școlii românești din Bătania, *Sorana Hajnal Putin* a obținut locul întâi la cele două discipline. După festivitatea premierii câștigătorilor am stat de vorbă cu Sorana, care ne-a împărtășit primele ei impresii.

– De două săptămâni

Românii au TEATRU!

Scurtă retrospectivă asupra Festivalului Internațional de Teatru „Madách Imre” 2015

Dragi cititori ai „Foi românești”, am bucuria și intenția de a vă vorbi puțin despre unul din importante evenimente culturale organizat în cadrul marelui Festival de Primăvară din Budapesta, anume despre MITEM – Festivalul de Teatru „Madách Imre”. Da, un Festival organizat în cadrul unui alt Festival, ce reunește muzica, artele plastice, dansul, teatrul.

Frumoasa noastră capitală a găzduit sute de artiști interpreți din toate aceste domenii.

Mă voi referi acum doar la Festivalul de teatru, care și el, față de primul, ținut anul trecut, a crescut în dimensiune. Între 14 și 28 aprilie, în sălile Teatrului Național din Budapesta s-au desfășurat douăzeci de spectacole și... nu vă mint, cu săli pline fiecare. Desigur dintre cele douăzeci de spectacole patru au fost din producția teatrului gazdă, adică a Teatrului Național budapestan. Așteptăm cu interes ecourile presei de specialitate de peste hotare, fiind prezenți critici de teatru din mai toate țările invitate. Intuiți, bănuți, că un asemenea festival teatral internațional nu este organizat doar pentru desfătarea publicului, el devine un forum profesional în care specialiștii și, aici nu mă refer doar la actori, ci și la regizori, la scenografi, la directori, la secretarii literari, care toți iau parte la colocvii și conferințe, își dau cu părerea, ba de multe ori se și confruntă pe anume teme de specialitate. Să nu vă mire, se întâmplă ca la orice forum profesional din oricare domeniu. Numai că defilarea pe rând, celor mai felurite teatre la un festival, îmbracă haine de sărbătoare, devine un ceremonial fast, investit cu însemnele momentelor memorabile din istoria artei teatrale. Așa a fost, de pildă, oferirea și anul acesta, ca și anul trecut, ca și în toate edițiile viitoare, a plachetei jubiliare Madách Imre, de către directorul general al teatrului, regizorul *Vidnyánszky Attila*. El va fi semnul ce rămâne mărturie a prezenței aici ale acestor și ale viitoarelor teatre de oriunde.

Dacă stau acum, la distanța de câteva zile de la încheierea Festivalului și îmi fac bilanțul câștigului meu spiritual și profesional vă asigur: el nu e puțin. Îmi dau seama, că performanța de a fi văzut aproape toate spectacole, de a fi asistat la toate discuțiile este pentru profesioniștii din breasla teatrului, cum sunt și eu și, nu pentru spectatorul obișnuit. Desigur. El de regulă se ghidează după autor, după titlul lucrării. Cei din meserie se ghidează și după țări, după regizori vestiți. De pildă, o mare curiozitate a stârnit în mine o țară înzestrată și cu dramaturgie, și cu trupe de teatru încă din evul mediu, și cu actori, și cu regizori renumiți, dar pe care eu una nu i-am văzut pe viu, niciodată. Este vorba de Teatrul Spaniol. Anul acesta, Teatrul la Abadia din Madrid a deschis festivalul MITEM, cu un încântător spectacol după povestirile lui Cervantes, intitulat „Entremeses”. Arta spectacolului spaniol, respectiv al actorilor mi s-a părut pe măsura dramaturgiei lor, intrată în patrimoniul cultural al omenirii. Pentru cine a văzut acest spectacol îi va rămâne în minte și în suflet, ca un punct de refugiu, atunci când îi va fi mai greu, pentru a-i însenina gândurile.

În contrast cu acest excepțional debut al Festivalului a urmat seria unor spectacole corecte, dar care nu s-au evidențiat prin nimic. Mă refer aici la:

„Cinema Apolo” scris de *Michel Deutch* și *Mattias Langhoff*, montat în Elveția la Théâtre de Vidy din Lausanne, de cei doi Langhoff, Mattias și Caspar, la „Frații Karamazov” după Dostoevski, pus în scenă de celebrul *Luk Perceval* la Thalia Theater din Hamburg și la „Pescărușul” de Cehov, a cărei regie o semnează *Jan Bosse* în Burgtheater din Viena. Le-am „înghesuit” sub aceeași umbrelă, pentru că le sunt comune corectitudinea profesională după cum le sunt comune și lipsa de mistuire interioară, lipsa unei dăruiri pătimașă a interpreților în momente cruciale ale vieții lor de pe scenă. Ceea ce nu va entuziasma niciodată publicul acestor ținuturi, obișnuit cu arderi artistice la alte temperaturi.

Voi evoca acum pe scurt, de dragul contrastului, două spectacole remarcabile, ale unei școli de teatru celebre din Europa, cea din România, prezentă la Festival cu „Furtuna” după W. Shakespeare, montat la Teatrul Național din București de A. Morfov, prim-regizor al T.N. din Sofia și „Avarul” de Moliere, montat la Teatrul „Tamási Áron” (Sf. Gheorghe) de *Bocsárdi László*.

*

„Furtuna”, la Festivalul de Teatru (MITEM) de la Budapesta nu spun că s-a bucurat de succes. Spun că spectacolul a reunit un adevărat triumf!!!

În semiîntinericul sălii mă uitam, din când în când,

la fețele oamenilor, păreau vrăjiți. În pauze circula vorba: „Vedem în sfârșit Teatru!”. Iar în final, aplauze, cum n-am mai auzit decât la concertele de acum doi ani ale lui Radu Lupu (despre care am scris atunci în „Revista 22”).

La discuția cu spectatorii, care a avut loc după spectacol, seara târziu, a rămas multă, multă lume, să-i vadă și să-i audă pe actori, pe regizor, să-l vadă în carne și oase pe *Ion Caraimitru*, să-i ceară câte un autograf pe caietul program. Era evident, pe fiecare îl marcase spectacolul. Fusesse un mare eveniment în cotidianul nu prea înșorit... Ba mulți își aduceau aminte de minunatele spectacole văzute pe vremuri în București, la Teatrul Bulandra.

Din fericire, și a doua zi, tot un teatru din România a reunit un succes foarte mare, „Avarul”, în regia lui Bocsárdi. Îl pomenesc nu pentru a umbri cu ceva pe unul sau pe celălalt. Nici nu au umbră aceste opere de artă, strălucesc fiecare în propria-i lumină.

Pomenesc și de Teatrul de la Sf. Gheorghe pentru a sublinia evidentă valoarea profesională, cu totul specială, a școlii teatrale românești. Dintre teatrele invitate la Festival aceste două teatre au cules aplauze furtunoase, imense, care nu se declanșează prea des din partea publicului budapestan. Teatrul, care se face în țara vecină este, și asta spun oamenii de teatru de aici, un tea-

tru extraordinar. Românii au TEATRU! Mulți cunosc foarte bine acest teatru, mergeau și merg să vadă spectacole în România.

Închei, spunându-vă: mulțumesc pentru acea seară minunată, de neuitat!

Teatrul – care vi s-a dat, păziți-l și păstrați-l, vorba Poetului.

*

Nu pot să închei fără să vorbesc măcar despre încă un spectacol, al unei trupe experimentale, aparținând unei remarcabile regizoare din Italia. Este vorba de celebra *Emma Dante* din Palermo, de la „Sud Costa Occidentale”, cu spectacolul „Verso Medeea”, cu un scenariu după originalul lui Euripide. Teribilă, pasională înfruntare între bărbat-femeie, aprinsă în sufletul Medeei de gelozie. Drumul decoperțării treptate a motivelor pentru care Medeea va săvârși crima oribilă, acum, omorând doar un singur prunc, abia născut, devine în mâna autoarei și regizoarei un bun instrument teatral, mai accesibil poate spectatorului de astăzi, decât textul original. Antrenamentul impus interpreților a făcut posibil ca ei să fie pătrunși de suflul, de dimensiunea tragică a poveștii, accentuată de inedita parte muzicală extrem valoroasă și inedită a Fraților Marcuso, cercetători veritabili ai muzicii de-a dreptul ancestrale din acel ținut.

Conferințele, discuțiile, seminarele, cursurile de măiestrie actoricească ale lui *Al. Vasiliev*, celelalte spectacole, din Franța, Italia, Budapesta se dovedesc a fi imposibil de evocat în spațiul unui scurt articol. Dar măcar la cele de la Teatrul Național din Budapesta vă pot invita cu dragă inimă. Fiecare din ele: „Biciul Domnului” (Isten Ostora), „Călușei” (Körhinta), „Brand”, „Azilul de noapte” (Éjjeli Menedék) a reușit să ofere invitaților din străinătate câte un aspect din evantaiul extrem de colorat al unui repertoriu valoros, pe care naționalul din Budapesta îl oferă publicului iubitor de teatru, implicit oamenilor de teatru.

Anna Scarlat

Oferiți

1 %**din impozitul Dumneavoastră
pentru scopuri
românești!****Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria**
Magyarországi Románok Kulturális Szövetsége
19058283-1-04**Fundația Corului Român „Pentru Muzica”**
„Pentru Muzica” Román Kórus Alapítvány
18376146-1-04**Asociația Turistică a Românilor din Ungaria**
Magyarországi Románok Turisztikai Egyesülete
18379187-1-04**Asociația Femeilor Ortodoxe Române
din Budapesta**Budapesti Román Ortodox Nők Egyesülete
18189089-1-42**Asociația de Păstrare a Tradițiilor
„Gheorghe Nistor”**„Nysztor György” Hagymányörző Néptánc
Egyesület (Méhkerék)
18295658-1-04**Fundația „Lucian Magdu”**„Lucian Magdu” Alapítvány (Battonya)
18370188-1-04**Asociația pentru Românii din Aletea**Eleki Románokért Egyesület
18390234-1-04**Asociația de Dans a Păstrătorilor
de Tradiții Românești din Aletea**Eleki Román Hagymányörző Táncgyesület
18382529-1-04**Asociația Culturală Română „Mihai Purdi”**„Mihai Purdi” Román Kulturális Egyesület
18390416-2-04**Asociația Românilor din Otlaca-Pustă**Pusztatottlakai Románok Egyesülete
19062004-1-04**Asociația Culturală a Românilor din Leta Mare**Létavértesi Románok Kulturális Egyesülete
19127275-01-09**Asociația Culturală a Românilor din Seghedin**Szegedi Románok Kulturális Egyesülete
19082088-1-16**Asociația Penticostală Română din Ungaria**Magyarországi Román Pünkösdi Egyesület
18379936-2-04**Fundația „Pro discipulis—Pentru elevii noștri”**„Pro discipulis—A tanulókért” Alapítvány
18382378-1-04**Fundația „Homo Ludens”**a grădiniței românești din Jula
„Homo Ludens” Alapítvány, Gyula
18371062-1-04

Scriitorii români și-au prezentat noile creații la Festivalul Cărții din Budapesta

(Urmare din pag. a 5-a)

Scriitorul și dramaturgul Matei Vișniec, stabilit în Franța de mai bine de 25 de ani, a arătat cât este de dificil pentru scriitorul de astăzi, să găsească subiecte atrăgătoare pentru public sau cititor. „Un cititor care a văzut totul, a gustat totul și de o 100 de ani încoace a primit atâtea șocuri! Uneori dacă se întâmplă o cataclismă istorică, cititorii se întorc și spre literatura acelei țări. Așa cum s-a întâmplat și cu scriitorii sud-americani, în timpul dictaturii, atunci au fost citiți. Și Ceaușescu a fost un agent foarte bun al literaturii române”. Scriitorul a mărturisit că, în primii ani petrecuți în Franța, era nedumerit de ignorarea Occidentului față de Răsărit. Apoi și-a pus întrebarea, dacă sunt atât de competitivi, ca să ajungă la concluzia că cei din Răsărit sunt geniali, dar nu știu să se vândă.

Matei Vișniec a precizat că abia acum începe să înțeleagă mecanismul dialogului dintre Occident și Răsărit. „De mai mulți ani, Europa de Răsărit s-a trezit, și-a dat seama: nu putem crea impact până nu creăm evenimente culturale, literare. Nu e suficient să ai artiști, scriitori buni, trebuie să organizezi evenimente care să aibă ecou”. A exemplificat prin Festivalul de Teatru de la Sibiu, Festivalul George Enescu de la București, Festivalul de Film de la Cluj și Festivalul In-

ternațional de Literatură și Traducere de la Iași. A arătat că România începe să aibă un lobby în Occident, prin edituri, asociații mixte, dar rămâne foarte important și suportul politic din România.

„Cultura devine un vector economic. Fenomenul cultural nu funcționează ca o afacere de pantofi sau pastă de dinți, ci e o investiție de lungă durată, se manifestă prin creierile care se formează în România”.

Scriitorul ieșean, Dan Lungu a arătat că FILIT este un proiect al Muzeului Literaturii Române din Iași, care la ultima ediție a avut 500 de invitați și 30.000 de participanți. Presa de prestigiu din Franța și Germania l-a cotate drept cel mai important din Europa de Răsărit. A precizat că în cadrul festivalului au încercat să pună în lumină munca și responsabilitatea traducătorului de care depinde receptarea și succesul cărților într-o altă limbă. Festivalul nu se limitează

doar la 5 zile pe an, ci se desfășoară pe tot parcursul anului, prin tabere de creație pentru traducători români și străini.

Moderatorul discuției, Dan Cristea a prezentat-o pe Mariana Gorczyca, drept tipul scriitorului căruia îi pasă nu numai de ceea ce scrie, ci și de cititor. Organizator al Turnirului Scriitorilor de la Sighișoara, care are loc în fiecare an în 30 aprilie și 1 mai, a creat un loc de întâlnire al scriitorilor, traducătorilor, jurnaliștilor și cititorilor.

Seara literară de la ICR Budapesta a fost doar un preambul al discuțiilor literare, care au avut loc în cadrul Festivalului Cărții, iubitorii literaturii române având prilejul de a se întâlni de mai multe ori cu scriitorii lor preferați în Complexul Millenaris.

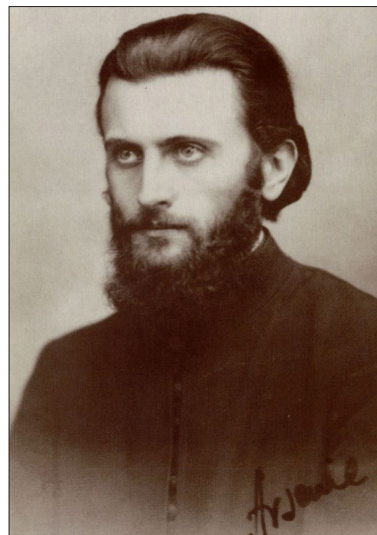
(În numerele următoare vom reveni cu interviuri realizate cu scriitorii români, la Festivalul cărții din Budapesta.)

Gabriela Enea Elekes

foto: www.icr.ro

Record: Aproape o sută de mii de pelerini la mormântul părintelui Arsenie Boca!

Aproximativ 95.000 de pelerini s-au rugat, de vineri până duminică, la mormântul părintelui Arsenie Boca de la Mănăstirea Prislop din județul Hunedoara, numărul fiind unul record, anterior cei mai mulți credincioși înregistrați într-un weekend fiind în martie, când au fost peste 35.000 de persoane. Acum, pelerinii formând cozi de peste un kilometru pentru a ajunge în

cimitir, transmite corespondentul MEDIAFAX.

Arsenie Boca s-a născut în 1910, iar pentru convingerile sale a fost arestat, torturat de fosta Securitate și apoi alungat de la mănăstire în timpul regimului comunist. Părintele Arsenie Boca a murit în 28 noiembrie 1989 și nu a fost canonizat de Biserica Ortodoxă Română.

Mănăstirea Prislop a ajuns loc de

pelerinaj pentru românii din toate colțurile țării, ea identificându-se cu personalitatea părintelui Arsenie Boca.

Oamenii vin pe tot parcursul anului la Prislop, pentru a se ruga. Cei mai mulți credincioși ajung aici în ziua de 28 noiembrie, ziua de pomenire a părintelui Arsenie Boca, dar și cu ocazia unor sărbători religioase.

Cele mai amuzante expresii românești, pe înțelesul străinilor

Expresiile specifice românești, cum ar fi „îți sare muștarul” sau „dai cu mucii în fasole”, pentru noi sunt niște vorbe banale, însă pentru străini reprezintă o sursă de amuzament. Matador, a portal de călătorii și lifestyle, a întocmit o listă cu cele mai amuzante expresii românești și a încercat să le găsească cea mai potrivită explicație în limba engleză.

1. Un român nu este surprins, ci **îi pică fața** (his face has fallen off).
2. Un român nu face din puțin mult, ci **face din rahat bici** (he made a whip out of shit).
3. Un român nu își pierde cum-pătul, ci **îi sare muștarul** (his mustard will jump off).
4. Un român nu dă greș, ci **dă cu mucii în fasole** (he threw his boogers in the beans).
5. Un român nu încearcă să te păcălească, ci **te aburește** (throws vapours at you).
6. Un român nu te minte, ci **îți vinde gogoși** (sells you doughnuts).
7. Un român nu este obosit, ci **este varză, viața lui nu este haotică, ci tot varză, iar camera sa nu este dezordonată ci, din nou, este varză** (cabbage).
8. Un român nu consideră că un efort este inutil, ci va spune că e

frecție la picior de lemn (a rub on a wooden leg).

9. Un român nu se prinde dintr-odată, ci **îi pică fisa** (his coin drops).

10. Nu enervezi un român, ci **îl scoți din pepeni** (take him out of his watermelons).

11. Un român nu se simte vinovat, ci **se simte cu musca pe căciulă** (feel with the fly on his cap).

12. În România, anumite locuri nu sunt departe, ci **sunt la mama naibii** (at the devil's mother).

13. Un român nu e nebun, **e dus cu pluta** (gone on a raft).

14. Un român nu îți va spune să nu mai pierzi timpul, ci **să nu mai freci menta** (rubbing the mint).

15. Un român nu va spune că ceva este cool, ci **beton** (concrete).

16. Un român nu doar păstrează tăcerea, ci **tace ca porcu-n pă-**

pușoi (keeps quiet like a pig in a corn field).

17. Un român nu este cuprins de teamă, ci **are un morcov în fund** (has a carrot in his ass).

18. Ca român, nu te amăgești degeaba, ci **te îmbeți cu apă rece** (get drunk with cold water).

19. Un român nu e prost, **e tufă de Veneția** (a Venice bush).

20. Un român nu renunță, ci **își bagă picioarele** (sticks his feet in).

21. Un român nu a fost păcălit, ci **a luat țepă** (he took a spike).

22. Un român nu e bețiv, ci **e sugativă** (a blotting paper).

23. Un român nu te va privi confuz, ci **se va uita la tine ca cioara la ciolan** (stare like the crow at the bone).

24. Un român nu are idei neobișnuite, ci **are o minte creț** (curly mind).

GLUME

Eschimoșii

Vine un eschimos în vizită la alt eschimos și vede aruncată pe jos o blană de urs. Se uită atent, cu admirație, se tot învârtă în jurul ei, dar nu vede nici o gaură, așa că până la urmă întreabă:

- Singur l-ai omorât?
- Da.
- De câte ori l-ai împușcat?
- De zece ori.
- Și de câte ori ai nimerit?
- Niciodată. A murit de răs.

Pe patul de moarte

Un evreu se află pe patul de moarte și-i spune singurului său fiu:

- Isaac, mai am puțin și mor și vreau să știi că cele 7 vile, 3 blocuri, 30 de taxiuri, fabrica de îmbrăcăminte, cele 2 ferme, 8 magazine, bijuteriile, titlurile bancare, valorile, sculpturile...
- Da, tată, mi le lași?
- Ți le vând ieftin, foarte ieftin!

Puterea de convingere

Vaporul, înainte de scufundare. Bărcile de salvare sunt insuficiente. Nimeni nu are curajul să sară în ocean. La un moment dat, toți pasagerii sar.

- Cum i-ați convins, căpitane?, întreabă un ofițer.
- La nemți le-am spus că e o comandă, la francezi că e o datorie patriotică, la japonezi că e în numele împăratului, la italieni, că este interzis să sară, iar la români că vor primi ceva gratis.

Examen la fizică

Elevul răspunde foarte prost. Profesorul încearcă să-l ajute:

- Spune-mi, măcar, la ce temperatură fierbe apa?
- Domn' profesor, eu nu știu la ce temperatură fierbe apa, însă știu că la 40 de grade se transformă în vodcă.

Un tată fericit

Tăticul, fericit, în sala de nașteri:

- Ura, am băiat!
- Se uită mai bine și...
- Mamă, dar ce băiat am!
- Moașa către proaspătul tătic:
- Acela este cordonul ombilical. Să vă trăiască! Aveți fată!

SMS

Ajung în 10 minute. Dacă întârzii, mai citește o dată mesajul.

TV

5 minute de istorie – Întâlnirea N. Ceaușescu – M. Gorbaciov din 04.12.1989

Vineri, 8 mai, ora 16.50, TVR2

O istorie a românilor în 101 povești adevărate, scrise și spuse de prof.doct. Adrian Cioroianu, decanul Facultății de Istorie a Universității București. De la coroana Regelui Carol I și până la viziunile în străinătate ale lui Nicolae Ceaușescu, de la războaiele pe care le-am câștigat și până la tratatele care ne-au modificat frontierele, istoria României devine cea mai frumoasă poveste.

Vacanța cea mare

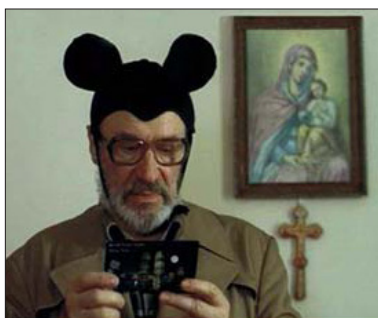
Sâmbătă, 9 mai, ora 14.00, TVR Intern.

După ani de zile în care nu a luat legătura cu părintele său, un tânăr pornește în căutarea celui care i-a dat viață: „Neagu Neagu, din Balta Albă”. Casa părintească a rămas miraculos în picioare printre zecile de blocuri ridicate în jur. Însă bătrânul a dispărut fără urmă, iar fiul său nu mai găsește decât urmele unei copilării de mult uitate...

Niki Ardelean, colonel în rezervă

Duminică, 10 mai, ora 22.10, TVR2

Niki este colonel în rezervă. Fiul său tocmai a decedat, iar fiica sa este căsătorită cu fiul lui Florian, vecinul de peste drum. Florian, desprins din atmosfera boemă a anilor '70, este un cameraman amator pasionat a căruia natură de tiran refușat se exercită asupra lui Niki. Florian îl va depozeda pe Niki de tot ceea ce are: bunuri materiale, valori morale, imaginea despre sine însuși, demnitate, tot ceea ce constituie în definitiv un om. Ultima treaptă a umilinței este atunci când Florian îl obligă pe Niki și pe soția sa să se travestească în eroi de desene animate. Dar cu ocazia sărbătoririi Zilei Armatei, revigorat de sunetul fanfarelor, Niki își îmbracă uniformă militară și decide să facă ceva...

O VOCE ROMÂNEASCĂ

Viața și tradițiile românilor din Ungaria

11 MAI, LUNI (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: De dor și drag – emisiune de muzică populară realizată de Zoe Fuicu (Radio Timișoara) 17.55: Încheiere

12 MAI, MARȚI (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Evenimente culturale din vestul României / relatează Agneta Nica 17.20: Femei celebre – serial al lect. Marieta Gavra 17.35: Reportaje, interviuri 17.55: Încheiere

13 MAI, MIERCURI (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri 17.10: Evenimente culturale din vestul României / relatează Agneta Nica 17.20: Clubul suporterilor 17.55: Încheiere

14 MAI, JOI (Tiberiu Boca)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Nota săptămânii semnată de Edda Illyés 17.20: Revista presei 17.30: Serial: Creștinismul de-a lungul secolelor 17.55: Încheiere

15 MAI, VINERI (Ștefan Crâsta)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Reportaje, interviuri 17.55: Încheiere

16 MAI, SÂMBĂTĂ (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Programul bisericilor ortodoxe și al adunărilor baptiste 16.15: Evenimente calendaristice 16.30: De dor și drag – emisiune de muzică populară realizată de Daniela Băcilă 17.10: Program de muzică ușoară românească – Trupa Taxi 17.55: Încheiere

17 MAI, DUMINICĂ (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: „În lumea credinței” – emisiune religioasă 17.00: Sinteză știrilor săptămânii 17.10: Retrospectiva săptămânii (spicuri din interviurile și reportajele difuzate pe parcursul săptămânii) 17.55: Încheiere

Ecranul nostru

miercuri, 13 mai, Duna Tv, ora 6.30
Reluare: 13 mai, Duna World, ora 12.30

În ediția de săptămâna viitoare a Ecranului nostru veți putea vedea un interviu cu ministrul de externe al României. Bogdan Aurescu a efectuat, în ziua de 7 mai, o vizită oficială în Ungaria, iar la sfârșitul zilei a avut o întrevedere și cu câțiva reprezentanți ai comunității românești din Ungaria. În a doua parte vă invităm la Jaca, unde au ajuns aproape de finalizare lucrările de la biserica ortodoxă. Realizator: Tiberiu Boca

Noua adresă a redacțiilor românești de radio și televiziune:
6721 Seghedin, Blv. Kossuth Lajos nr. 29, Tel.: 06-62/549-201

Abonați-vă la E-Foaia la prețul de anul trecut!

„E-Foaia” este varianta electronică a „Foi” tipărite. Cititorii „E-Foi” vor avea avantajul că vor putea citi paginile revistei în color și cu o zi mai devreme decât ceilalți abonați. „E-Foaia” cuprinde și acele articole și fotografii, care în ediția online nu apar.

„E-Foaia” este realizată în format PDF și poate fi citită cu programul gratuit Adobe Reader, cu ajutorul căruia puteți să căutați expresii sau conținuturi, dar puteți și printa toată revista.

Abonamente la „E-Foaia”:

3 luni – 1200 ft

6 luni – 2000 ft

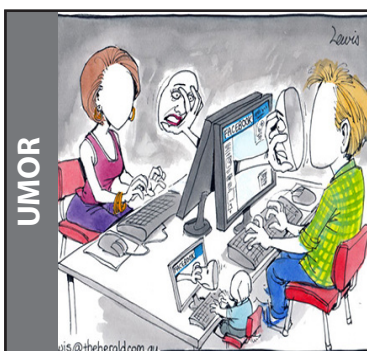
12 luni – 3500 ft

MICA PUBLICITATE

Casă de vânzare în Jula

Casă de vânzare la doar câteva sute de metri de stațiunea termală Jula, într-un mediu plăcut, și curte, în localitatea Jula. Imobilul are living, bucătărie, sufragerie și trei camere, baie, WC și încălzire centrală cu gaz sau cu lemne. În curte sunt clădiri anexe: garaj, un spațiu pentru lemne. Imobilul are 156 mp și este urgent de vânzare, preț informativ 60.000 euro sau 18 milioane de forinți negociabil. Imobilul se află în orașul Jula, pe strada Silva la nr 5. Mai multe informații la telefon 0036-70/6308407, adresa e-mail: tiberiu.boca@gmail.com.

ADRESE UTILE

REPREZENTANȚE

Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria (UCRU)

5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8
Tel./fax: (+36-66) 463-079
Președinte: Marius Maghiaru
E-mail: uniuneaculturala@gmail.com
Website: www.romanul.hu

Autogovernarea pe Țară a Românilor din Ungaria (AȚRU)

5700 Jula, str. Eminescu nr. 1
Tel., fax: (+36-66) 463-951
Președinte: Tiberiu Juhász
E-mail: atru@globonet.hu

MISIUNI DIPLOMATICE

Ambasada României

1146 Budapesta, str. Thököly nr. 72
Tel.: (+36-1) 384-8394
Telefon mobil de permanență: (+36 30) 535 69 12
Vă rugăm să folosiți acest număr de telefon pentru a comunica situații deosebite (ex: accidente, decese, răni, dispariții de persoane), care reclamă urgență - la acest număr de telefon nu se fac programări și nu se furnizează informații consulare.
Ambasador: Victor Micula
Website: http://budapesta.mae.ro
E-mail: budapesta@mae.ro

Consulatul General al României

6720 Seghedin, str. Kelemen nr. 5
Tel./fax: (+36-62) 424-431, (+36-62) 424-429
Telefon mobil de permanență: (+36 30) 6777 980
Consul general: Ioan Fodoreanu
Website: http://szeged.mae.ro
E-mail: szeged@mae.ro

Consulatul General al României

5700 Jula, str. Munkácsy nr. 12
Tel.: (+36-66) 465-130
Fax: (+36-66) 465-142
Telefon mobil de permanență: (+36-30) 635-7181
Consul general: Florin Trandafir Vasiloni
Website: http://gyula.mae.ro/
E-mail: gyula@mae.ro

INSTITUȚII CULTURALE

Institutul de Cercetări al Românilor din Ungaria

5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8
Tel., fax: (+36-66) 463-079
Director: dr. Maria Berényi
E-mail: romanintezet@gmail.com
Web: www.romanintezet.hu

Institutul Cultural al României de la Budapesta

1146 Budapesta, str. Izsó nr. 5
Tel.: (+36-1) 383-2693, fax: (+36-1) 383-5345
Director: Gabriela Matei
E-mail: romankulturalis.intezet@upcmail.hu
Web: www.icr.ro/budapesta

Institutul Cultural al României Budapesta – filiala Seghedin

6720 Seghedin, piața Dugonics nr. 2.
E-mail: rki.szeged@invitel.hu

Imagini și impresii de la serbarea de adio a Liceului „N. Bălcescu” din Jula

Clasa a 12-a B

Urmare din pag. a 3-a

Clasa a 12-a A

Clasa a 12-a A

Premiul Fundației școlare „Pro discipulis” a fost acordat elevilor Zsombor Baráth și Viola Netea

Placheta „Bălcescu”
pentru Samuel Gherman

Alte două Plachete „Bălcescu” au fost acordate
elevelor Izabella Boca și Nora Ruja

Premiul oferit de profesoara în pensie Iuliana Jurău
Rad a fost dat pentru Gheorghe Radici și Ioan Rocsin

Premiul celui mai bun
matematician pentru
Dora Meszaros

FOAIA
românească
8 mai 2015
www.foaia.hu

Săptămânal al românilor din Ungaria. Editat de Editura de presă și cărți „NOI”. Director: Eva Șimon. Colectiv redacțional: Anca Liana Butar, Ana Cioca Czesznak. Editura și redacția: 5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8., CP 95. Telefon: (66) 463-152, 361-789, E-mail: foaia@foaia.hu, Editor responsabil: Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria, 5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8. Internet: www.romanul.hu, uniunea@romanul.hu. Tiparul: Schneider Nyomda Kft, 5700 Jula, str. Károly R. nr. 7. Index: 25291. ISSN 1418-8341. Abonamente la Foaia românească în județele Bács-Kiskun, Bichiș și Ciongrad se efectuează la oficiile poștale, iar în celelalte județe la adresa redacției atât personal, cât și prin cec poștal. Abonamentele pe anul 2012: 3 luni 1200 forinți; 6 luni 2400 forinți; 1 an 4800 forinți. Publicația apare cu sprijin de la Fondul de Subvenții al Ministerului Resurselor Umane (Budapesta, Ungaria) și de la Ministerul Afacerilor Externe - Departamentul Politici pentru Relația cu Românii de Pretutindeni (București, România).